

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de doi ori pe
septemvial: Mercuria și Sâmbăta.
— Preșmergăria se face din
Cămin la espediția foaiei; pe aș-
făru la C. P. poșta, în ziua gata, prin
scrișori franceze, adresa către
espediția.

№ 3.

ANUL I.

Preșmergăria preșmergăriei pentru
Cămin este pe anul 7. ф.л. м. к.; ear
pe o jumătate de anul 3. ф.л. 30. кр.
— Pentru espediția pentru ale
Trănciului și pentru provincia de
din Monarhia pe anul 8. ф.л. ear
pe o jumătate de anul 4. ф.л. —
Inscratale se plătesc în 4. кр.
într-un an de zile.

Сібія 10. Іанваріа 1853.

Венне телеграфіе.

Тріестъ 15. Іанваріа. Георгіу Петровіч Negru, веръ алъ
Прінціпалі дін Монтегро ші Прешедите а лъ Сенатъ, а сосітъ
астъі аічі, де знде ва мерде ла Віена ші ла Ст-Петерсбургъ. —
Дн дінзтлъ Грахово се савъ шіандзрі спре а дншідіка операці-
ніе кълрнімі търчеді. — Атлъ Монтегрніні кълр ші Граховані
свптъ хотържді ка съші ашере іndependința доръ пълъ ла челе маі
дін зртъ. — Се зиче къ Монтегрніні аш ешптъ дін четатеа За-
вліакъ днпъ сватлъ знеі потері маі марі.

Монархія Австріакъ Трансильванія.

Газета. Журнале.

Есте зпъ лъкръ фортъ тревзінціосъ ші фолосіторіа а афла къ
днлеспіре че се кздетъ, че се лъкръ ші че се днптъ шлъ дн око-
длъ патрией; есте зпъ лъкръ фортъ тьредіа а ста днптъ зпъ колдіа
алъ патрией ші а ворбі къ побореле дін лъше сѣа а афла че се дн-
птъ шлъ дн ларгъа пълъ шлъ; есте зпъ лъкръ фортъ фрмосъ а лъа
есешле де чеа че факъ алте поборе ші а ле зрна дн тотъ че есте
зпъ ші фолосіторіа. Тѣте ачесте лъкръ марі, тревзінціосе ші
фолосіторіе, пе каре ле чере кзріосітатеа отълі че дореше а ші
ші а кзпѣше маі шлтъ, декътъ чеа че есте днпрецізрлъ сѣа;
пе каре ле дореше лъкръ зпѣі днр че зрѣ се шлѣоскъ део-
датъ къ чеіалалді компатріюді аі сѣі; пе каре ле претінде четъ-
ціанлъ лъші че воіеше а ста дн легътеръ къ тотъ че се фаче, ші
се днптъ шлъ пе пълъ шлтъ: тѣте ачесте лъкръ марі, тревзінціосе
ші фолосіторіе, зпкъ, ле афла фекаре къ днлеспіре дін журналъ
сѣа дін газете. Дн колѣбеле ачестей фѣі с'а ворбітлъ деспре теле-
графъ, къ афлареа ачѣста мнзпнатъ дъче къ ізчѣла фълдерелъ ші-
ріле ші днптъ шлъріле, фантеле ші евеніментеле, дела о маршіне
а пълъ шлтъ пълъ ла чеаалтъ; дар телеграфъ лъа венітлъ дн-
къ ла стареа ачѣеа де перфекціоне, ка къ чеа че адръче елъ акъм
съ потъ дндестъла пе тоді ѡмені дін тѣте пьрдіе. Кзріосітатеа,
фолослъ ші тревзінца ѡменілоръ се днплінескъ деокамдатъ тотъ
прін газете сѣа журналъ, каре днпързвтъ къ адръчатъ дела теле-
графъ чеа че адръче елъ маі іntересанте ші маі іmпортанте;
дар челеалте постъді, шірі ші днптъ шлърі ле пълъ ші ле дн-
пъртъшескъ тотъ дн модлъ дн каре с'а обчнвнлтъ дешлтъ. Чѣі
маі шлді дін чітігоріа газетелоръ се зпгъ ла ачесте органе а ле пълъ-
влчнтіуді ка ла ніше хьртн сінгратіче тіпъріте; ле чітеск спре а
петрече тіпвлъ маі зпшоръ ші маі пълъкътъ, сѣа спре а афла чеа
тревзінціосъ ші фолосіторіа пентр днпъ зптъ днрѣа сѣрѣі ші а по-
сіцішні селе; дар пз шіі кълд ші кзп аш днченстъ, кзп лі с'а датъ
вселе че пѣртъ, ші кълд ші кзп аш ажзпсѣ ла іmпортанціа а
чеа де а фі гѣра опінішні пълъчѣе, де а днвѣда чеа че есте де
фолосъ ші де тревзінцъ, де а скърпіна ші а вічіі чеа че есте реѣ,
ші де а дъда днпъ мерітъ чеа че есте зпкъ. Кредѣмъ къ дн-
плншнл о деторіа ші къ фачетлъ пълъчѣе чітігоріалоръ, дѣкъ къ ок-
касіонеа ачѣста вѣмъ ворбі чеа дн телеграфъ постръ деспре тіп-
влъ кълд аш днченстъ газете, ші деспре стадіеле че аш перкзрѣ
ачесте органе а ле пълъвлчнтіуді, пълъ кълд аш ажзпсѣ дн стареа
дн каре се ведъ астълі.

Челе днптъ шл поборе а ле векімі, каре аш трътл къ маі шлте
ші де апі днпте де Хрістосъ, п'аъ автл нічі о ідеъ деспре мн-
жлѣчеле ачѣлеа десціціосе, де каре пе бзкръшл ноі, спре а афла
ші а ші тотъ че се фаче днпрецізрлъ постръ, ші тотъ че се дн-

птъ шл дн кзппрнсѣлъ пълъ шлтъ. Аръ греші днпъ чнпеа фортъ
реѣ, кълд аръ креде, къ кзріосітатеа, каре есте днпъскъ дн
ѡмъ, п'а днволдітъ ші пе ѡмені ачѣі векі, де аш днпъртъшн орі
че шіре сѣа постате маі деашпрѣне сѣа маі денпратъ: Ачѣстъ
днпъртъшнре се фъчѣе прін ворбіре къ гѣра, кълд се днптъ шл зпъ
ѡмъ къ алълъ, сѣа кълд се фъчѣе адръчѣі де маі шлді ѡмені део-
датъ. Методлъ ачѣста се практикъ ші кіар акъм дн злеле пѣ-
стре днпте ачѣі ѡмені, карі п'аъ автл порѣчере де а днвѣда ка съ
чнтѣскъ газете, журналъ. Кълд се днптъ шлскъ доі, треі сѣа маі
шлді ѡмені днптъ зпъ сатъ, днптъ о дѣръ сѣа ші дн алте дѣрѣ стрѣ-
не, днпъ алте днпъртъшнрі фаміларі че ші факъ зпнл алтора, маі
тѣтѣдѣсна дн пѣте азл чнпеа днпгевндсѣ зпн пе алді: дар че
маі шдіі поѣ? Че се маі ворбешѣ? че се маі аше де? —

Днпъ афлареа арѣі ачѣліі черѣші, пе каре ноі о пшмімъ
скрісѣре, лъкръ ачѣста алъ днпъртъшнрі шірілоръ ші постъді-
лоръ а лъатъ о алъ факъ. Днпъртъшнріле де евеніменте ші де
фанте се фъчѣе ші ла чѣі каріі пз ера де факъ, ші пѣтрзндеа дн
дѣрле челе маі денпрате, ка съ ле афле тоді каріі ашеа іntересъ
де а ле кзпѣше. Міжлѣкълъ ачѣста де днпъртъшнре а шірілоръ ші
постъділоръ днл афлшлъ ла тѣте побореле векі маі чнвілісате, каре
аш кзпоскътъ днпгевндареа скрісѣріі. Днпте тѣте побореле
ачѣстеа, Romanii аш фостъ чѣі днптъ шл, каріі аш кзпіватъ маі серіосъ
міжлѣкълъ ачѣста, ші іаъ датъ о фортъ маі регзлатъ дешлъ де і-
мітаціоне. Ізліі Чесаре, бзрватлъ ачѣлъ маре, каре къ талантлъ
де дѣнераріа маре зпна ші пе ачѣла алъ зпнл ѡмъ де статъ, кълд
се фълъ Конселе дн Рома, днченъ а пълъка тѣте лъкръіле полі-
тіче, пе лънгъ каре се маі адрѣга ші алте постъді ші шіріі вѣр-
днче де шістъ. Ачѣсте пълъкацішні, пе каре Ізліі Чесаре ле днпг-
дсѣ спре а рекомѣнда опінішні пълъчѣе адміністратіонеа консѣла-
тлъ сѣа, се фъчѣе регзлатъ маі дн тѣте злеле прін ніше скріері
каре порта пшміреа де: acta dīurna, де знде маі тьрзіі Italianii
фълкър: diario, ear ноі Ромншіі потѣмъ съ фачетлъ: zisrnal, ші
Franzozii: journal. Есешмлъ чѣі ла датъ Ізліі Чесаре с'а імітатъ
маі пе зртъ ші де Авгстъ Чесареле, днпкъ днпъртъшнріле де
актеле гзвернлшні ші де алте днптъ шлърі ші евеніменте, с'аъ кон-
тнватъ дн тотъ тіпвлъ днпъртъшнріі romane пълъ маі ла кѣдѣреа еі.

Побореле варѣаре, каре се ашшезаръ пе рнеле днпъртъшнріі
romane, пз кзпоскъръ міжлѣкълъ ачѣста де а днпъртъшн акте, постъ-
ді, шірі ші евеніменте. А тревзінтъ съ впгъ тіпвлъ ачѣла а лъ
режнверіі шіпдѣлоръ, каре съ гѣпѣскъ днпъперекълъ пѣшціпѣе, ші
каре съ іnімеже спірітлъ де а кзѣта чеа че аш шістъ чѣі векі. Дн-
пте побореле позе се креде, къ Венеціаніі аръ фі чѣі днптъ шл, каріі
аш днченстъ а пълъка шірі ші постъді, днпъ кзп аш фълкътъ Roma-
ніі дн векіме. Ачѣстл попоръ, кълд се афла днпкъ дн шірѣ
ші потере, автл дн авлъ 1511. зпъ ресѣоіс къ Тьрчіі, днченъръ
а пълъка регзлатъ, прін фѣі скрісе, днптъ шлъріле ресѣоішлі, пре-
кзп ші алте постъді вѣрдічѣе де шістъ. Венеціаніі пшмір ачѣсте фѣі
Notizie scritte: ші фіндѣк пентр орі каре фѣіс се пълъта зпъ банъ
каре се кіѣма gazeta, днченъръ а се пшмі газете фѣіле ачѣлеа,
каре днпъртъшнра шірі, постъді ші днптъ шлърі. Есешмлъ Ве-
неціаніалоръ днл зрмаръ Дѣрманіі, вѣчнші доръ, каріі пе ла авлъ
1524. дн Авгсѣсѣсѣ ші маі тьрзіі дн алте четъді, днченъръ а
респннді ассемѣнеа фѣі свзрѣторіе, сѣа деосѣіте пшмір ші къ
кзппрнсѣлъ днфелсрлтъ. Дар ачѣстл фѣлъ де фѣіле Венеціаніалоръ
ші а ле Дѣрманіалоръ, каре свптъ челе днптъ шл газете, се скріа къ а-
невоіш дн маі шлте есешларіе, ші се еспедіа ші маі къ апневоіш,

Щимъ къ преодіи рогънѣ, тоді фъръ деосевіре, кнд се дн-реднческѣ де дарлѣ ачелѣ сфлтѣ де а слѣдї ла алтарилѣ челѣ прѣ дналтѣ; кнд прімескѣ днстрѣчареа де а слѣдї попорѣлї тапеле каре свнтѣ де лпелъ спре шѣтѣіреа лї, шї кндѣ еї се дндеторѣзѣ де а фї лѣтнпѣ днаптеа попорѣлї, ка везлндѣ ачеста фантеле челе бзне а де лорѣ сѣ ле зрнезе шї сѣ се дндрентезе; атлнчї зїкѣ, тоді се дндеторѣзѣ а шї фаче шї а порта о хапѣ че се зїче реверендѣ, а кѣрія днсемпаре арратъ къ, кндѣ о аре преотлѣ не сїне, мерїтѣ опѣре шї респектѣ. Пентрѣ че преодї пострїі дшї зїтѣ атлѣ де мѣлѣ де сїне шї де дїрегѣторїа чеа днпалѣ че пѣртѣ, шї нс днтрактъ ачеа хапѣ кнд тревзе шї кнд се кѣвїне, чї о дїнѣ дн ладѣ спре а о рѣде молїле, спре а о лѣса мошепїре ла копїі, сѣѣ спре а о дѣче кз сїне маї позѣ дн моршѣтѣ? Чїне е де вїпѣ, дѣкѣ еї неавзлндѣ реверенда не сїне, шї некзпоскѣлѣдѣе къ свнтѣ преодї, лї се днтѣмїлѣ дн деосевїте днспреїзѣрї, пенлѣчерї, скѣрѣ шї малтрактѣрї, прїн каре нс атлѣ свѣфере переѣна лорѣ, кѣтѣ демнїтатеа рангѣлї ачелѣ лїнѣ де респектѣ чѣлѣ аѣ?

Нс свнтѣмѣ ашїа де недрїцїі ка сѣ черемѣ, ка преотлѣ сѣ се днфѣдїше тотѣдезна шї дн тотѣ локѣлѣ дн реверенда сеа, каре е семплѣ чѣлѣ маї недшелѣторїѣ дїнафѣарт деспре посіцїінеа че окзѣп дн соціетатеа чївїле. Кзлѣошѣтѣ лїпселе, неажжнеспїре шї сѣрѣчїа лорѣ, каре нѣї ласѣ ка сѣ шї факѣ реверенде мѣлѣ спре а ле потѣ порта дн тотѣ тїпнѣлѣ, прѣкѣм с'арѣ кзвенї; кзлѣошѣтѣ къ афѣарт де дїрегѣторїа лорѣ де преодї, еї свнтѣ тацї де фамїлїа, економї, четѣпенї аї статѣлї, шї свншнї ла грезѣцїле шї дндеторїре лѣ. Де ачееа нс претїндемѣ нїчї дѣкѣм ка преотлѣ сѣ мѣргѣ дн реверендѣ ла пѣлѣ, ла кѣсѣ, ла сечере, ла пѣдѣре шї ла алте окзпациїні економїче; нс черемѣ ка сѣ мѣргѣ дн реверендѣ кнд есте кїматѣ ла фачереа дрѣмѣлї дншїрѣтескѣ, ла фачере де форепанѣ шї ла алте грезѣцїі че ле чере статѣлѣ шї дела дшїшї, пѣлѣ кнд се ворѣ шїѣра прїн дналта мїлѣостївїре а гзверпїлѣ. Дар кредемѣ къ авемѣ дрѣнтате де а чере дела преодї, ка сѣ пѣрте реверенда кнд мерѣ ла бесерїкѣ шї кнд слѣжѣкѣ днпалтеа алтарїолѣ; кнд аѣ а сѣ днфѣдїшїа днаптеа дїрегѣторїелорѣ маї шї мїчї пентрѣ деосевїте тревзїне; кнд мерѣ ла ораше шї ла тѣргѣрї знде есте адшпаре mare de ѓменї, шї знде тревзе а се деосевї маї мѣлѣ спре а се кзлѣоше къ свнтѣ преодї.

Прѣ сѣнїцїїні Еїсконї аѣ везлѣ шї ведѣ тотѣдезна некзвїпїделе ачеле пенлѣкѣте, че зрнѣзѣ дн непотрївїта пѣртаре а преодїлорѣ, шї дн неднгрїїреа лорѣ де а се фаче сїнгѣрї сокотїїні шї преїцїїні дн тотѣ днспреїзѣрїре; шї де ачееа атлѣ днїнгерескѣлѣ персоналїтїїні преодеїї, кѣтѣ шї пентрѣ ваза дналтеї лорѣ кїмѣрї шї а маїрї лорѣ респнсабїлїтїїні, аѣ днвѣцѣтѣ, аѣ доженїтѣ шї кїар аѣ неденїцїї не ачѣ зїтѣторї шї неднгрїїторї де а се порта кзм се кѣвїне. Редїкѣндсне шї пої гласѣлѣ дн прївїнца ачестѣ лѣкр не адресѣтѣ кѣтѣ преодї кз їзбїре фрѣдѣскѣ шї кз тонѣ прїетелескѣ, шї дї рогѣтѣ, ка сѣ шї адѣскѣ амнїте де сѣлѣта дегѣторїї че аѣ де а фї сареа лшїї; сѣ іа дн бѣгаре де сѣмѣ посіцїїнеа лорѣ чеа їмпортанте че окзѣп дн вїаца чївїле; сѣ шї дндрентезе тотѣ портареа асѣфелѣ, днкѣтѣ, везлндѣ ѓменїї фантеле лорѣ, сѣ шѣрескѣ пре татѣлѣ чѣлѣ дн черѣрї. Нсмаї дн кїпѣлѣ а честа преодї се ворѣ фаче сокотїїні шї преїцїїні, ворѣ мерїта ѓнѣреа шї респектѣлѣ че лї се кѣвїне, ворѣ скїна де тотѣ пенлѣчерїле шї недрентѣрїре че лї се днтѣмїлѣ дн днспреїзѣрїре вїдїї, шї ворѣ днапта мареле їнтересѣ аѣ бїсерїчїї, аѣ релїцїїні, аѣ статѣлї, аѣ ѓменїрї шї кїар аѣ лорѣ. Пѣртареа чеа кзвїїцїїосѣ а преодїлорѣ ва адѣче бїнекзѣлѣтѣрї асѣспра попорѣлї днкрѣдїцїатѣ пѣсторїеї лорѣ; днвѣдѣтѣра лорѣ ва авѣ кредїтѣ шї ва пѣлѣрнѣ кз потере дн їнїта ѓменїлорѣ, шї тотѣ повецеле че ворѣ да, се ворѣ аскѣлга, шї прїпїрїачѣста се ва спорї бїпеле шї фѣрїчїреа матеріале шї морале а попорѣлї. Атлнчї бесерїка ва днфлорї спре а шї дншїлїні мїсіїнеа чеа дналѣ че і с'а днкрѣдїцїатѣ де Хрїстосѣ днтемїеторѣлѣ еї; релїцїїнеа ашшезатѣ не стѣлїі секзрї шї деклѣтїї ва фѣцїї шѣтѣїреа свѣлетелорѣ кредїцїїшїлорѣ; статѣлѣ ва дозлндї свнцїїні аскѣлѣторї шї бзнї, ѓменїреа ва днапта дн дрѣмѣлѣ фѣрїчїрї, шї нсметеле Домнѣлї се ва бїнекзѣлѣ дн вѣчї!

— Gazeta Transilvaniei фаче кзпоскѣтѣ. къ datеле romane din

Брашовѣ ворѣ да Dsmineкѣ дн 11. Іансарїѣ знѣ валѣ стѣрѣлѣтѣ дн фолосѣлѣ Реснїнеї, пентрѣ ажжторїлѣ орѣелїелорѣ romane, аї кѣрора пѣрїпїцї аѣ кзѣтѣ дн ресвоїлѣлѣ трекѣтѣ. Еа днвїтѣ не тотѣ персѣпеле де ашрѣпѣ шї департе ка сѣ іа парте ла ачѣста петрѣчере, шї прїн коптрївїцїїне ла крѣщереа фѣндѣлї ачѣстїї їнстїтѣлѣ сѣ спорѣскѣ днапнтареа шї десволгареа лѣ. Deo Домнѣлѣ ка ачѣстѣ провокацїїне сѣ аївѣ ресклатѣлѣ ачелѣ маї дорїтѣ, че потѣ ащепта тотѣ Рогѣлѣлѣ, каре сїмте їмпортантїа зпорѣ асsemene їнстїтѣте фїлантропїче!

Ѣгарїа. Gazeta medicala din Вїена ворѣбѣе днтр'знѣ артїкѣлѣ деспре лїмба, дн каре се проїзлѣ шїїнцїле ла факлѣтатеа медїкѣ дн Пеша. Се зїче къ Профѣсорелѣ Анатомїеї дескрїптїве днїї проїзлѣ обїектѣлѣ сѣѣ дн дое оре, днтр'о орѣ маїарѣше шї днтр'алѣтѣ ѓрѣ чершїнеце; Профѣсореле Анатомїеї патологїче днїї проїзлѣ стѣдїлѣ сѣѣ днтр'о орѣ, маї днглїѣ чершїнеце шї не зрнѣ маїарѣше; Профѣсореле клїнїчеї хїрѣрїїче еспїлїкѣ знѣ касѣ де болѣ дн лїмба маїарѣ, сар алѣтѣ касѣ дн лїмба германѣ; Профѣсореле Історїеї натѣралї проїзлѣ нсмаї чершїнеце; аѣ Окзлїетїчеї днтр'знѣ семестѣрѣ проїзлѣ маїарѣше, днтр'алѣтѣ семестѣрѣ чершїнеце; сар Профѣсореле фїсіологїеї шї ачела аѣ Medїїнеї практиче днїї проїзлѣ стѣдїеле нсмаї дн лїмба латїнѣ. Gazeta medicala днїї еспїрїте дорїнда къ арѣ тревзї дела локзрїле дналте сѣ се дезїтѣ о портѣ дн прївїнца ачѣста. — Сокотелїле Мѣнїїцїїнітїїні дн Пеша арратѣ къ венїгѣрїле ачестѣї орашїѣ дн аплѣлѣ трекѣтѣ аѣ фѣстѣ 700,000. фл.

Австрїа. Вїена Іансарїс. Маїестатеа Сеа Дншїратѣлѣ а днцелесѣ кз деосевїтѣ пѣлѣчере, къ солдацїї словозїцїї кз копѣдїї дн баталїонѣлѣ 4ле аѣ реїїнентѣлѣ де їнѣантерїѣ Бр. Хес, ла кїшареа че лї с'а фѣкѣтѣ, с'аѣ днторѣсѣ тоцї депнї ла стѣлѣлѣ лорѣ, шї къ пентрѣ а ажжнїце маї кзрлндѣ, комзнїтїїцїле ле аѣ днлеснїтѣ кїар шї тѣрѣзѣре. Деїї Маїестатеа Сеа с'а дндсратѣ а манда, ка сѣ се арратѣ дналта Сеа тѣлѣтїре пентрѣ ачѣста, атлѣтѣ дегѣторїелорѣ свѣордїнате, кѣтѣ шї комзнїтїїлорѣ ачелора. Ачестѣ вравѣ баталїонѣ а прїмїтѣ днсѣрїчїареа ачеа опорїїкѣ де а шерпе аккѣм дн тїпшѣ де їарнѣ ла маїїнеле челе маї депѣртате а ле монархїеї, спре а ашїра пѣшѣлѣлѣ статѣлї Австрїакѣ.

— Ла днтѣмїларе кнд знѣ ѓфїцїїале полїтїкѣ арѣ вѣрѣ сѣ се днсѣре, с'а хотѣрѣтѣ дн партеа мїнїстерїлїні де коммерчїї зрнѣтѣреле регѣле: фїекаре ѓфїцїїале тревзе кз 14 зїле дналте сѣ рапортезе днскрїеї свѣерїорелї сѣѣ хотѣрѣрѣеа сеа де асе днсѣра, нс мїндѣ тотѣ ѓдатѣ шї не мїрѣса. ѓфїцїїалї дефїнїтїї карїї дн капїтала знеї дѣрї де короапѣ аѣ лѣфѣ маї мїкѣ де 600 фл. шї афѣарт дн прївїнцїї маї мїкѣ де 500 фл., тревзе еѣ черѣ воїе пентрѣ днсѣраре дела асторїтатеа свѣерїораре каре дї нсметѣ, шї тотѣ деодатѣ сѣ арратѣ шї алѣ венїтѣ чѣлѣ аѣ, спре а се дншїлїні сѣметеле десѣсѣ, че се черѣ ка сѣ аївѣ спре а се потѣ днсѣра.

— Дн прївїнца окзпациїнїлорѣ че ѓфїцїїалїї полїтїїчїї прїмескѣ не лѣлѣгѣ сервїцїїлѣ Статѣлї, с'аѣ хотѣртѣ зрнѣтѣорїеле регѣле: ѓфїцїїалїї нс свнтѣ слѣвозїї а се днсѣрїчїна кз алте окзпациїні сѣѣ днтрѣрїдерї, орї а лѣа парте ла днпселе, кнд ачесте дї потѣ дншїнїка дела дншїлїнїреа постзрїлорѣ лорѣ; кнд нс се потрївѣскѣ кз посіцїїнеа, кз ѓпоареа дн афѣарт сѣѣ кз рангѣлѣ лорѣ; сѣѣ кнд ле глѣкѣ тїпнѣлѣ тревзїїцїїосѣ пентрѣ дншїлїнїреа кз есакїтїате а ѓфїцїїлїні лорѣ. Кнд знѣ ѓфїцїїале воїетѣе а прїмї вѣре окзпациїне не лѣлѣгѣ ачееа а постзлї сѣѣ, арѣ сѣ се адресеζε кѣтѣ прїнцїпалеле сѣѣ неїжлѣчїтѣ, шї кндѣ ачѣста нїї ва аскѣлга черереа, поате рекзѣре ла асторїтатеа маї дналтѣ. (Лѣїдѣлѣ).

— Се ворѣбѣе дн Вїена, къ Францїа арѣ фї декларатѣ, кѣ дн прївїнцїа Тѣрчїеї еа се днвоїетѣе а лѣкра дн армонїѣ кз Австрїа шї кз Рѣсїа. (Ф. В.)

Прѣсїа.

Знѣ корреспондїнте аѣ газетѣї Лѣїдѣлѣ дн Вїена екрїе зрнѣтѣрїеле деспре Полонїї дн Прѣсїа; „Кѣтѣ е де вїне пентрѣ Полонїа а се лїпї де Германїї, шї а прїмї ѓвїчїзрїле лорѣ шї датїеле лорѣ, арѣментѣлѣ чѣлѣ маї лзмїнатѣ есте дїнѣлѣлѣ Неї знде еле-

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ro} 3. ANULŪ I.

Sibiū 10. Ianuariū 1853.

Telegraful iese de două ori pe săptămână: Mercuria și Sâmbăta.
— Prenumerățiunea se face în Sibiū la expeditura foiei, pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expeditură.

Prețul prenumerațiunei pentru Sibiū este pe an 7. fl. m. c; ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr.
— Pentru celelalte părți ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. ear pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Depeșe telegrafice.

Triestū 15. Ianuariū. Georgiū Petrovici Neguș verū alū Principelui din Montenegro și Președinte a lū Senatului, a sositū astăzi aici, de unde va merge la Viena și la St - Petersburgū. — În ținutul Grahovo se sapă șianțuri spre a împiedica operațiunile călărimii turcești. — Atătū Montenegrinii cătū și Grahovaniī suntū hotărâți ca să'și apere indepedința lorū până la cele mai din urmă. — Se zice că Montenegrinii au eșitū din cetatea Zăbliciū după svatulū unei poterī mai mari.

Monarhia Austriacă

Transilvania

Gazeta. Jurnalele.

Este unū lucru fôrte trebuințiosū și folositoriū a afla cu înlesnire ce se cugetă, ce se lucră și ce se întâmplă în ocolulū patriei; este unū lucru fôrte mărețū a sta într'unū colțū alū patriei și a vorbi cu popórele din lume séu a afla ce se întâmplă în largulū pământulū; este unū lucru fôrte frumosū a lua exemple de ceea ce facū alte popóre și a le urma în totū ce este bunū și folositoriū. Tóte aceste lucruri mari, trebuințioșe și folositorie, pe care le cere curiositatea omulū ce dorește a ști și a cunoște mai multū, decâtū ceea ce este împregiurulū seū; pe care le dorește lăcuiutoriulū unei țeri ce vré să pășescă deodată cu ceialalți compatrioți ai seī; pe care le pretinde cetățianulū lumii ce voiește a sta în legătură cu totū ce se face, și se întâmplă pe pământū; tóte aceste lucruri mari, trebuințioșe și folositorie, zicū, le află fiecare cu înlesnire din jurnale seū din gazete. În colónele acesteī foī s'a vorbitū despre telegrafū, că afflarea acésta minunată duce cu iuțéla fulgerulū știrile și întâmplările, faptele și evenimentele, dela o margine a pământulū până la cealaltă; dar telegrafulū n'a venitū încă la starea aceea de perfecțiune, ca cu ceea ce adduce elū accum să pótă îndestula pe toți ómenii din tóte părțile. Curiositatea, folosulū și trebuința ómenilor se împlinescū deocamdată totū prin gazete seū jurnale, care împrumută cu adevăratū dela telegrafū ceea ce adduce elū mai interesante și mai importante; dar celelalte noutăți, știri și întâmplări le publică și le împărtășescū totū în modulū în care s'a obicinuitū demultū. Ceī mai mulți din cititoriī gazetelorū se uită la aceste organe a le publicității ca la niște hărții singuratice tipărite; le citesc spre a petrece timpulū mai ușiorū și mai plăcutū, séu spre a afla ceva trebuințiosū și folositoriū pentru îmbunătățirea sórtei și a pozițiunii se: dar nu știū când și cum au începutū, cum li s'a datū numele ce pórtă, și când și cum au ajjunsū la importanția a ceea ce a fi gura opiniunii publice, de a învăța ceea ce este de folosū și de trebuință, de a scărpina și a biciui ceea ce este reū, și de a lăuda după meritū ceea ce

este bună. Credem că împlinim o datorie și că facem plăcere cititorilor, decât cu ocasiunea acesta vom vorbi ceva în telegraful nostru despre timpul când au început gazetele, și despre stadiile ce au parcurs aceste organe ale publicității, până când au ajuns în starea în care se vedă astăzi.

Cele dintăi popore a le vecimii, care au tipărit cu mai multe mii de ani înainte de Hristos, n'au avut nici o idee despre mijlocele acelea lesniciose, de care ne bucurăm noi, spre a afla și a ști tot ce se face împregiurul nostru, și tot ce se întâmplă în cupprinsul pământului. Ară greși însă cineva foarte rău, când ar crede, că curiozitatea, care este înăscută în om, n'a îmboldit și pe omeni acei veci, de a'și împărtăși ori ce știre se noutate mai deapropo se mai depărtată. Acestă împărtășire se făcea prin vorbire cu gura, când se întâlnea un om cu altul, se când se făcea adunări de mai mulți omeni deodată. Metodul acesta se practică și ciar acum în zilele noastre între acei omeni, cari n'au avut norocire de a învăța ca să citească gazete, jurnale. Când se întâlnesc doi, trei se mai mulți omeni dintr'un sat, dintr'o țară se și din alte țări străine, după alte împărtășiri familiare ce'și fac unii altora, mai totdeuna îi pôte auzi cineva întrebându-se unii pe alții: dar ce mai știți nou? Ce se mai vorbește? ce se mai aude?"

După aflarea artei acelei cerești, pe care noi o numim scrisore, lucrul acesta al împărtășirii știrilor și noutăților a luat o altă față. Împărtășirile de evenimente și de fapte se făcea și la cei cari nu era de față, și pătrundea în țerile cele mai depărtate, ca să le afle toți cari avea interes de a le cunoște. Mijlocul acesta de împărtășire a știrilor și noutăților îl aflăm la toate poporele veci mai civilizate, care au cunoscut întrebunțarea scrisorii. Dintre toate poporele acestea, Romanii au fost cei dintăi, cari au cultivat mai serios mijlocul acesta, și 'iau dat o formă mai regulată demnă de imitațiune. Iuliu Cesare, bărbatul acel mare, care cu talentul de generari mare unia și pe acela al unui om de stat, când se făcu Consule în Roma, începu a publica toate lucrările politice, pe lângă care se mai adăoga și alte noutăți și știri vrednice de știut. Aceste publicațiuni, pe care Iuliu Cesare le introduce spre a recomanda opiniunii publice administrațiunea consulatului se, se făcea regulat mai în toate zilele prin niște scrieri care porta numirea de: *acta diurna*, de unde mai târziu Italianii făcură: *diario*, ear noi Români putem să facem: *ziurnal*, și Franțozii: *journal*. Essemplul ce 'la dat Iuliu Cesare s'a imitat mai pe urmă și de Augustu Cesarele, încât împărtășirile de actele guberniului și de alte întâmplări și evenimente, s'au continuat în tot timpul împărăției romane până mai la căderea ei.

Poporele barbare, care se așezară pe ruinele împărăției romane, nu cunoscură mijlocul acesta de a împărtăși acte, noutăți, știri și evenimente. A trebuit să vină timpul acela a lă reânvierii științelor, care să gonască întunerecul neștiinței, și care să inimeze spiritul de a căuta ceea ce au știut cei veci. Dintre poporele nou se crede, că Venețianii ar fi cei dintăi, cari au început a publica știri și noutăți, după cum au făcut Romanii în vecime. Acest popor, când se afla încă în mărire și putere, având în anul 1511. un război cu Turcii, începură a publica regulat, prin foii scrise, întâmplările războiului, precum și alte noutăți vrednice de știut. Venețianii numiră aceste foii *Notizie scritte*; și fiindcă pentru ori care fôia se plătia un ban care se ciama gazeta, începură a se numi gazete foile acelea, care împărtășia știri, noutăți și întâmplări. Essemplul Venețianilor îl urmă Germanii; vecinii lor, cari pe la anul 1524. în Augsburg și mai târziu în alte cetăți, începură a răspândi asemenea foii sburătorie, sub deosebire numiri și cu cupprins înfelurit. Dar acest fel de foii ale Venețianilor și a le Germanilor, care sunt cele dintăi gazete, se scria cu anevoi în mai multe esemplarie, și se espedia și mai cu

annevoia, spre a pătrunde în locuri depărtate. Gazetele nu potură ajunge la o însemnătate mai mare, decât după aflarea tipariului și a poștelor. Prin tipariu se făcea cu mare lesnire miș de foi dintr'una singură, și prin poștă se putea trimite fără greutate în toate părțile, unde se afla omeni curioși de a ști și a cunoște noutăți, fapte, întâmplări și evenimente. (va urma).

Sibiū – Serenitatea Sea Gubernatorele militare și civile, Principele Carolu de Șvarțenberg a plecatu cu câteva zile înainte la Viena, unde până acum va fi și sositu. Dumnezeu să'î încoroneze ostenelele cu rezultatul ce'lū dorește, și să'lū adducă ear în mijloculū nostru întregū, sănătosū și cu pace. – Înainte de plecare de aici, Serenitatea Sea a fostu la soaré la Ecselenția Sea părintele Episcopū Barone de Șaguna.

Reșinarū 7 Ianuariū. Este știut că comuna noastră a ridicatū în anii trecuți o zidire pomposă de scōlă, pe care a organizatō cu trei clase și a înzestratō cu învățătorii trebuințioși. Suntū doī anī decându sa' cunoscutū trebuința de a organiza o clasă distinsă pentru fetițe, în care să se învețe lucrulū de mână, cu care se ocupă seculū fāmeescū. Ecsamenele ce s'au ținutū la scōla acēsta în timpulū trecutū, aū adeviritū atātū sporulū tinerimeī, cātū și silința DD. Învățătorī. Dar plata acestora era mică după ostenelele și sudorile ce vărsa. Spre a inima zelulū DD. Învățetorī și spre a spori înaintarea scōlei, s'a hotărātū de comună a li se face o adăogare de lēfă. Făcānduse în privința acēsta pașii cuviințioși la diregătoriele competenți și la înaltulū Guberniū, acesta a înaintatū lucrulū la Înaltulū Ministeriū. Hotărārea și propunerea comunei nōstre nunumaī s'a încuviințiatū acolo la înaltulū locū după tōte formele; ci înaltulū Ministeriū a găsitū de cuviință a lāuda bunavoința a comunei și căldura cu care sprigine scōla pentru folosulū tinerimiī.

De și depărtarea comunei nōstre de cetetea Sibiulū nu este mare; dar drumulū dela pădure și până la comuna nōstră, din cauza pământulū și a pozițiunii loculū, este fōrte greu de umblatū. Acēsta se întâmplā mai cu sēmă iarna, tōmna și primăvéra, dar și ciar véra în urma ploilorū, care facū drumulū cu totul nepracticabile. Demultū s'a simțitū trebuința a se face drumulū acesta spre a poté umbla pre dānsulū cu securitate în totū timpulū. Acēsta o cerea atātū interesulū comunei nōstre, de unde pe tōtā ora și minutulū plēcā și vinū omeni dela Sibiū, cātū și ciarū interesulū cetății Sibiulū, care se aflā în felurite relațiunii de apprópe cu comuna nōstră. În véra trecutā s'a proiectatū faceré aceluī drumū, s'a ridicatū planulū, s'au calculatū cieltuielile, și accum sperāmū că cu începutulū primăverii va începe lucrulū.

Auzimū că vreocățiva din lācuitarii comunei nōstre vrēū să dee ecsemplu de o facere de bine demnā de imitatū și de alte comune. Spre a ajjuta pe sāraciī comunei ceī vrednici de milā, și spre a mângāia lipsele și necazurile lorū, aceī făcātorī de bine aū hotărātū a întemeia unū fondū pentru ajjutorulū lor. Uniī suntū gata a depune banī gata în sume însemnătorie; iar alții vorū să dāruiascā realitāți, care să se arendeze, și venitulū să se adaoge la capitalele fondulū. Așșezānduse capitalele cu interesū securū și bunū, să se întrebuinteze venitulū pentru ajjutorulū sāracilorū. Se crede, că îndatā ce acești făcātorī de bine se vorū înțelege bine între sine în privința acestui scopū mântuitorū, vorū încipui niște statute pentru întemierea acestui fondū, și pentru creșterea și administrațiunea venitulū în folosulū sāracilorū. Aceste statute se vorū supune la approbațiunea înaltulū Guberniū, și attuncī seracii comunei vorū avé unū isvorū securū de ajjutorū, iar numele binefăcātorilorū și întemeietorilorū acestui fondū vorū fi binecuvāntate de totū creștinulū.

Braşov 7 Ianuariu. O faptă foarte frumoasă s'a dezvoltat între comunităţile noastre romane din Braşov. Acesta caracterisează pe creştinii acelora într'unu grad de înalt, încât se laudă de sine, şi n'are trebuinţă de a se ridica prin encomiile noastre. Ne grăbim a o face cunoscută publicului, mărginindune a o arăta aşa precum este.

Demult se afla aici la noi o şcolă normală română cu 3 clase, din care mulţi tineri se pregătea cu cunoştinţele trebuincioase pentru gimnasiu. Comunitatea dela biserica Adormirii din cetate şi cea dela sf. Nicolau din Scei, au hotărât de ocamdată a ridica pe lângă cea şcolă normală şi unu gimnasiu micu. Spre acestu scop, biserica din cetate, pe lângă suma de 264. fl. m. c. ce da pentru şcolă normală, dăruieşte în timp de 10. ani pe totu anul câte 236. fl.; ear biserica din Scei, pe lângă suma de 524. fl. ce da pentru şcolă normală, dăruieşte pe totu anul câte 1476. fl. Aceste daruri frumoase pentru ridicarea gimnasiului facu o sumă de 2500. fl. D. Protopopu Popasu, D. Protopopu titulare Petricu, D. Protodion Barac şi D. Parohu din cetate Toma Vasiliu, dăruiescu banii ce li se cuvine pentru cvartire şi ajutoriu în sumă de 145. fl. earăşi pe 10 ani. Pe lângă acestea s'au legatu 10. Negoţiatori a da în totu anul, în restimp de 10. ani, câte o sumă de 1200. fl. Acestea poziţiuni care tote împreună facu suma de 3845. fl. alcătuiescu fondulu professorale pe totu anul atât pentru şcolă normală cât şi pentru gimnasiu. Din acestu fondu sunt hotărâţi pentru învăţătorii şcolii normale 788. fl., ear pe sema gimnasiului 3057. fl. din care directorele Professore va primi lăfă 600. fl.; 4. Professori a 500. unulu 2000; Catehetulu o remuneraţiune de 120. fl. care facu peste totu 2720. fl. Restulu de 337. fl. şi banii ce se voru aduna ca didactru, se voru întrebuinţa pentru compunerea unei bibliotece, pentru instrumente fizicali şi matematici, şi pentru premii la esamine.

Pentru clădirea gimnasiului, care s'a început şi înaintează bărbăteşte, s'au strinsu totu în acestu modu prin binefaceri o sumă de 21405. fl. Dumneaei Maria veduva Moroianu Cericu a dăruitu la fondulu acesta scolare patru pogone de pământu. – D. Parasciva Radu Borcanu Budmăloiu a dariutu o grădină frumoasă. – D. Dumitru Oţoioiu Ţehmaisterulu de măcelari a dăruitu unu munte la graniţa ţerei. Aceste realităţi cu atăta da venitū mai frumosu, cu cātu suntū dăruite de veci pentru fondulu scolare. (Va urma).

De la margini (urmare).

Suffletulu, mintea, inima şi tote sinţiurile dinlăuntru a le omulu numai Dumnezeu le cunoşte deplinu, şi numai elu petrunder secretele lor şi tendinţele lucrărilor lor. Noi omeni slab şi muritori trebuie să ne mulţămim cu cele din affară ale omulu, cu faptele cele vedem, cu vorbele ce le auzim, şi cu totă purtarea care cade în ocii nostrii. După împărţirea soţietăţii noastre în clase distincte, demarcate strânsu unele de către altele, nimic nu ne sare mai întâiu în ocii din purtarea din affară a unui om, ca haînele cu care este îmbrăcatu, ca vestmintele ce le are pe sine. La întâlnirea unui om, după privirea haînelor lu, poţi fără temere de mare greşelă să zici: acesta e unu soldatu, cestalaltu e unu oficiale; acesta de aici este unu cetăţianu maisteru, cestalaltu de colo este unu plugariu ţeranu; acesta e unu de oi ş. ce. l. Ore, după întocmirile care sunt, după datinele şi obiceiurile care se păzesc, pôte cineva totu deuna să deosebescă şi pe unu preotu român din vulgul de omeni, şi să zică cu securitate: acesta e unu preotu? Cu adevăratu barba ce o pörtă preoţii este unu semn venerabile care împodobeşte personalitatea lor şi însuflă respectu; dar acesta singur nu e semn neînşelătoriu, ca să poţi distinge printrânsa totu deuna şi în totu locul pe preotu de ceialaltu omeni, fiindu că şi alţi omeni fără a fi preoţi

pórtă barbă. Nu odată ci mai de multe ori, luânduse barba singură de semnă din affară distinctivă ală preotului, s'au întâmplatú rásuri, scandale și alte lucruri neplăcute, care tóte înjosescú și degradă ciámarea cea sfântă și starea cea înaltă a preotului. Așia dar ca să fie și să remănă preotul preot, trebuie affară de barbă să mai aibă pe sine ună semnă, prin care să se cunóscă cine este și ce este, și appoi să i se deo onórea și respectul ce i se cuvine, și acestú semnă ni se pare întâiú și întâiú că este îmbrăcăminteá sea.

Știmú că preoții románi, toți fără deosebire, când se învrednicescú de darulú acelu sfântú de a slugi la altariulú celu pré înaltú; când primescú însărcinarea de a slugi poporului táinele care suntú de lipsă spre mântuirea lui, și cândú ei se îndetorezá de a fi lumină înaintea poporului, ca vezându acesta faptele cele bune a le lorú să le urmeze și să se îndirepteze; attuncú zicú, toți se îndatorezá a'și face și a porta o haină ce se zice reverendă, a căria însemnare arrată că, cândú o are preotulú pe sine, merită onóre și respectú. Pentru ce preoții nostrii își uita atátú de multú de sine și de diregătoría cea înnaltă ce pórtă, și nu îmbracă acea haină cândú trebuie și când se cuvine, ci o ținú în ladă spre a o róde moliile, spre a o lása moștenire la copii, séu spre a o duce cu sine mai nouă în mormántú? Cine e de vină, decă ei neavându reverenda pe sine, și necunoscându se că suntú preoți, li se întâmplă în deosebite împregiurări, neplăceri, scărbe și maltratări, prin care nu atátú suffere persóna lorú, câtú demnitatea rangului acelu plinú de respectú ce'lú au?

Nu suntemú așia de nedrepti ca să ceremú, ca preotulú să se înfățișeze totúdeuna și în totú loculú în reverenda sea, care e semnulú celu mai neînșelătoriú dinaffară despre pozițiunea ce ocupă în soșietatea civile. Cunóștemú lipsele, neajjunsurile și sárăcia lorú, care nu'í lasă ca să'și facă reverende multe spre a le poté porta în totú timpulú, precum s'arú cuveni; cunóștemú că affară de diregătoría lorú de preoți, ei suntú tați de familiă, economi, cetățeni ai statului, și suppuși la greutățile și îndetoriile lui. De aceea nu pretindemú nici decum ca preotulú să mérgă în reverendă la plugú, la cósa, la secere, la pădure și la alte ocupațiuni economice; nu ceremú ca să mérgă în reverendă când este ciámat la faceré drumului împărătescú, la facere de forspanú și la alte greutăți ce le cere statulú și dela dânșii, până când se vorú ușiura prin înalta milostivire a guberniului. Dar credemú că avemú dreptate de a cere dela preoți, ca să pórte reverenda când mergú la beserică și când slujescú înnaintea altariului; când au a se înfățișia înaintea diregătoriilor marí și micí pentru deosebite trebuințe; când mergú la orașe și la târguri unde este adunare mare de ómeni, și unde trebuie a se deosebi mai multú spre a se cunóște că sunt preoți.

Pré sfințiții Episcopí au vezutú și vedú totúdeuna necuviințele acele neplăcute, ce urméză din nepotrivita purtare a preoților, și din neîngrigirea lorú de a se face singuri socotiți și prețiuți în tóte împregiurările; și de aceea atátú din interessulú personalității preoțești, câtú și pentru vaza înaltei lorú ciámări și a marii lorú respunsabilități, au învățatú, au dojenitú și ciar au pedepsitú pe acei uitători și neîngrigitori de a se porta cum se cuvine. Redicându se și noi glasulú în privința acestui lucru ne adresămú către preoți cu iubire frățescă și cu tonú prietenescú, și îi rogămú, ca s'ăș adducă amminte de sfânta deregătoriá ce au de a fi sarea lumii; să ia în băgare de sémă pozițiune lorú cea importante ce ocupă în viața civile; să'și îndirepteze tótă portarea astúfelú, încátú, vezându ómenii faptele lorú, să mărască pre tatálú cel din ceruri. Numai în cipulú acesta preoții se vorú face socotiți și prețiuți, vorú merita onórea și respectulú ce li se cuvine, vorú scăpa de tóte neplăcerile și nedreptățile ce li se întâmplă în împregiurările viații, și vorú înainta marele interesú alú bisericii, alú religiunii, alú statului, al ómenirii și ciar alú lorú. Purtarea cea cuviințiosă a preoților va adduce binecuvântări assupra poporului

încredințat păstoriei lor; învățătura lor va avea credit și va pătrunde cu putere în inima oamenilor, și toate povețele ce vor da, se vor asculta, și printr'acesta se va spori binele și fericirea materiale și morale a poporului. Atunci biserica va înflori spre a-și împlini misiunea cea înaltă ce i s'a încredințat de Hristos întemeietorul ei; religia așezată pe stâlpi securi și neclătiți va făptui mântuirea sufletelor credincioșilor; statul va dobândi supuși ascultători și buni, omeniarea va înainta în drumul fericirii, și numele Domnului se va binecuvânta în veci!

– Gazeta Transilvaniei face cunoscut, că damele romane din Brașov vor da Duminecă în 11. Ianuarie un bal strălucit în folosul Reuniunii, pentru ajutorul orfelinelor romane, ai căror părinți au căzut în războiul trecut. Ea invită pe toate persoanele de aproape și departe ca să ia parte la această petrecere, și prin contribuție la creșterea fondului acestui institut să sporească înaintarea și dezvoltarea lui. De Domnului ca această provocare să aibă rezultatul acelui mai dorit, ce poate aștepta tot românul, care simte importanța unor asemenea institute filantropice!

Ungaria. Gazeta medicale din Viena vorbește într'un articol despre limba, în care se propun științele la facultatea medicală din Peșta. Se zice că Profesoarele Anatomiei descriptive își propun obiectul său în două ore, într'o oră maghiară și într'altă oră germană; Profesoarele Anatomiei patologice își propun studiul său într'o oră, mai întâi germană și pe urmă maghiară; Profesoarele clinice chirurgicale explică un caz de boală în limba maghiară, iar altul în limba germană; Profesoarele Istoriei naturale propun numai germană; alii Oculistici într'un semestru propun maghiară, într'altul semestru germană; iar Profesoarele fiziologiei și alea ale Medicinii practice își propun studiile numai în limba latină. Gazeta medicale își exprimă dorința că ar trebui deloc locurile înalte să se defigă o normă în privința aceasta. – Socolile Municipality din Peșta arată că veniturile acestui oraș în anul trecut au fost 700,000. fl.

Austria. V i e n a Ianuarie. Majestatea Sa Împăratul a înțeles cu deosebită plăcere, că soldații slobozi cu concediu din batalionul 4 al regimentului de infanterie Br. Hes, la chemarea ce li s'a făcut, s'au întors toți deplin la stăgălul lor, și că pentru a ajunge mai curând, comunitățile le au înlesnit chiar și trăsuri. Deci Majestatea Sa s'a îndurat a manda, ca să se arate înalta Sa mulțămire pentru aceasta, atât de regătorilor subordinați, cât și comunităților celor. Acestui brav batalion a primit în sarcină aceea onorifică de a merge acum în timpul de iarnă la marginele cele mai depărtate ale monarhiei, spre a apăra pământul statului Austriac.

– La întâmplare când unii oficiali politici ar vrea să se însore, s'a hotărât din parte ministerului de comerț următoarele reguli: fiecare oficial trebuie cu 14 zile înainte să raporteze în scris superiorului său hotărârea sa de a se însura, numidă tot odată și pe mirsa. Oficialii definitivii cari în capitala unei țări de coroană au lefă mai mică de 600. fl. și afară în provincie mai mică de 500. fl., trebuie să ceară voie pentru însurare de la autoritatea superioară care îi numește, și totu deodată să arate și altul venit celălalt, spre a se împlini sumele de sus, ce se cere ca să aibă spre a se potă însura.

– În privința ocupațiilor ce oficialii politici primesc pe lângă serviciul Statului, s'au hotărât următoarele reguli: Oficialii nu sunt slobozi a se însarcina cu alte ocupații sau întreprinderi, ori a lua parte la dansurile, când aceste îi pot împiedica de la împlinirea posturilor lor; când

nu se potrivesc cu pozițiunea, cu onoarea din afară se cu rangul lor; se când le mână timpul trebuincios pentru împlinirea cu esactitate a officiului lor. Când un official voieste a primi vreo ocupațiune pe lângă aceea a postului se, are să se adreseze către principalele se nemijlocit, și când acesta n'ui va asculta cererea, poate recure la autoritatea mai înaltă. (Loidul).

– Se vorbește în Viena, că Franția ar fi declarat, că în privința Turciei ea se învoeste a lucra în armoniă cu Austria și cu Rusia. (F.V.)

Prusia.

Un corespundinte al gazetei Loidul din Viena scrie următoarele despre Poloni din Prusia; „Că e de bine pentru Poloni a se lipi de Germani, și a primi obiceiurile lor și datinele lor, argumentul cel mai luminat este ținutul Neț unde elementul German crește cu spori. Pozițiunea cea fericită a acestui ținut, rodirea pământului, luncele cele numeroase, drumurile cele multe și bune pe uscat și pe apă, care se întind până la mare, drumul de feră care împreună resăritul cu apusul, toate aceste fac pe proprietarii de pământ avuți și mulțamiți. Poporul polon de aici este sirguitori, regulat, și econom. În ținutele unde poporățiunea este tare amestecată, acolo Poloni au perdut o parte din însușirile lor naționale.

Elveția.

Este știut că guberniul din cantonul Tesin, în lunile trecute a gonit de acolo pe călugării Capucini, în timp de iarnă și de noapte, fără să lase ca să ia măcar lucrurile trebuincioase. Guberniul austriac a reclamat la consiliul confederațiunii pentru această purtare a acelui canton. Fiind că răspunsul ce a dat consiliul nu este îndestulător, Guberniul austriac va stăru în cererile se, spre a împiedica ca să nu se mai repețescă asemenea întâmplări scandalose.

Franția.

Paris 12. Ianuarie. În zioa acesta a dat împăratului accreditivele se și Veli Pașa, Ambasadorele Porții otomane. Fiind că dintre toți Ambasadorii statelor din Europa numai el nu împlinise formalitatea acesta, așa împărăția franțosească este recunoscută acum formale de toate puterile Europei.

– D. Mocart unul din officialii curții împăratului Napoleone, se duse în zilele acestea, cu un ecupațiu împărătesc și cu olivrea mare, în suburbiul St. Antonie, spre a da comisiune pentru niște mobilii. Unii democrați făcură niște băgări de sémă mușcătoare despre lucsul acesta, și despre lefile cele mari, care sunt isoarele acestui lucs. Deodată începură ase aduna ómenii cu sgomot, cari nu se împrăștiară, decât după ce garda municipale a amerințat că va întrebuința arme.

– După ce s'a recunoscut Napoleone de toate puterile europene, la curtea lui și în toate soțietățile cele înalte, nu se ocupă cu alta, decât cu pregătiri de a face carnevalul acesta că se poate mai strălucit. Baluri la curte, baluri la Ministrii, baluri la Senatori, baluri la Ambasadori și la alții, acestea sunt obiectele care dau acum ómenilor de cugetat și de lucru.

– Attacurî asupra soldaţilor când sunt câte unul singur, au început delă un timp încoaci a se întâmpla foarte des în Paris. Într’o noapte patru indivizi năvaliră asupra unui artilerist în suburbiul St. Antonie. Pecându el se apăra cu sabia, veni o patrolă; atunci indivizii aceia fugiră fără să’i fi putut ajunge.

– Din departamentele din regiurul Parisului vin ştiri necontenite despre aprinderi de foc ce dau cugetătorii de rele.

Anglia.

London 10. Ianuariu. Se zice că averea Ducelui Velington care a murit, s’a arătat cu jurământ că ar fi 800,000 lire. Carul de bronz pe care a fost dus trupul lui la biserica Sf. Paul se va pune în arsenalul delă Volvih; ear postavul în casa invalizilor delă Celsea.

– Lordul Brugham pregăteşte pentru parlamentul viitoriu un proiect de legiure pentru a se uşura despărţirile de căsătorie. Până în timpul de acum cieltuielile despărţirei cei mai simple, şi iară pentru omeni seraci, se suia la 1000 lire.

– După ştirile ce au sosit delă capul bunei speranţe din Africa, se zice despre resboiul ce’l poartă Anglia cu Cafrii şi cu Hotentoii, că s’ar fi sfărămat puterea acestora, dar cu toate aceste pacea nu este satorită.

Montenegro.

Principele Daniele s’a dus în 6. Ianuariu la Grahovo, unde este Voevod Iacov Voiatic, care se află în vrăjmăşie cu Pórta otomană, şi care nu demult a primit delă M. S. Împăratul Rusiei ordinele Sf. Anei. Scopul ducerii Principelui Daniele este, ca să se înţelégă cu Voevodul Voiatic despre măsurile ce trebuie să ia pentru apărrarea munţilor decătre Turci.

– Adjutantele generariu al Maiestăţii Sele împăratului Austriei, Baronele Celner de Coelestein, a sosit în Cattaro, ce este lângă Montenegro, dinpreună cu Gubernatorele generariu al Dalmaţiei Mamula.

Turcia.

Constantinople. 30. Decembrie. În anul 1851. Gubernatorele civile turcu al Dardanelor, a fost vătămat pe Vice-consulele austriac de acolo. După reclamaţiunile ce s’au făcut din partea Internunciaturei austriace, Pórta a dat satisfacţiunea cerută, şi mai rămăsese numai despăgubirea a unui neguţetoriu austriac Popu. Internunciatura a scos acum şi acea despăgubire delă Poartă în sumă de 40,000. piastri.

– Partida franţozescă lucră neprecurmat spre a dobândi influinţa care a avut’o mai înainte în Egipt. Guberniul franşosesc încă priveşte împregiurările ţării aceştia cu mare băgare de sémă.

Miscele.

Unul din credincioşii lui Ludovic Napoleone, colonelul Fleori, a preşezut de ună zile la un ospăţ al oficialilor regimentului de călăuzi, pe care îl comăndă el. Pela sfârşit, când vinul de Şampania a început a încălzi sângele, bravul colonel a ținut o cuvântare, în care s’au auzit vorbele acestea: „S’a zis că împărăţia franşosescă este pacea; ear eu ve zicu că împărăţia acesta este resboiu. Nu

e departe zioa, în care ne vomă resbuna de rușinea ce o portămă, și ne vomă adăpa caii nostrii în râulă Vistula (din Polonia).“ Deși gazetele Parisului, mai cu sémă cele officiali, resfrângă vorbele acestea; dar ele totă afflă crezământă.

– În saloanele Parisului circulă următoaria anecdotă: O damă de cele din apropiare a întreată pe Ludovică Napoleone, că nu i se pare curiosă a auzi că’lă numesc „Maiestate.“ – „Nu, respunse eă, „căci eă eramă atâtă de încredințată despre aceea ce era să se întâmple, încătă nu m’a potută surprinde nici de cum.“

– Principele Albertă, consórtele reginei Victoria din Anglia, este unulă dintre cei dintăiă economi de pământă ai țerii acestia. Elă are niște moșii aproape de Londonă, unde se duce foarte desă spre a arrăta lucrurile ce trebuie să se facă. Îndată ce aude că s’a afflată undeva vreo mașină nouă de arată, de săpată, de secerată ș. ce., numai decătă o cumpără și face cercare: Economii carii voră să védă și să cerce și ei acele mașini, suntă primiți cu toată bunătatea, și li se dă din partea Principelă totă ajutoriulă.

Înștiințare.

Dela espeditura Telegrafului romană.

Din întâmplare s’ău tipărită din numărul 1. al foiei măi puține esemplare, decătă vedemă că ne ară trebui să avemă spre a mulțami dorința DD. prenumerați, carii au întârziată cu prenumerațiunea. Decă însă numărulă acela, carii voră bine voi a se prenumera și de acum înainte până la sfârșitulă luni, va crește sporindă, vomă îngriji a retipări încă odată numărulă 1. spre a nu lăsa pe nimenă măhnită. Din numărulă 2. și 3. se află esemplare destule din Telegrafulă romană, precum voră fi și din numerii următorii ce se voră tipări de acum înainte. Vina lipsei numărului 1. nu o poată nici decum espeditura, care s’a regulată după înștiințarea făcută, și după numărulă prenumeraților ce s’ău adunată până la 1. Ianuariă.

Cursulă baniloră la Viena în 17. Ianuariu. Calend. noă.

Aurulă _____	114
Argintulă _____	108½

Redactor respunzătoriu: **Aaron Florian.**

Editura și tipariulă Tipografieă diecesane.